

Ministerie van Economische Zaken
Aan de Staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken
Dhr. Ir. M.H.P. van Dam
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Briefnummer 201606300072
Behandeld door dhr. Dr. Ir. L.P. van Duijn
Telefoonnummer 0317-471814
Datum 4 juli 2016

Betreft Voorgenomen besluit Ctgb betreffende ingrijpen in de toelating van een aantal imidaclopridhoudende gewasbeschermingsmiddelen

Bijlage(n)

1. Voorgenomen besluit
2. Technische bijlage: appreciatie door Ctgb van de CML-rapportage
3. Technische bijlage: appreciatie door Ctgb van de Alterra rapportage

Geachte heer Van Dam,

Naar aanleiding van de bevindingen neergelegd in twee rapportages¹ die u ons recent heeft doen toekomen, heeft het Ctgb besloten een tijdelijke maatregel te treffen inzake de toelating van vier middelen op basis van imidacloprid voor toepassing in de bedekte teelt. Met deze brief informeren wij u kort over de achtergrond en de inhoud van onze voorgenomen maatregelen. Het voorgenomen besluit zelf en een tweetal technische appreciaties vindt u in de bijlagen.

Achtergrond

Reeds enige jaren zijn er zorgen omtrent overschrijdingen van de normen van imidacloprid in het oppervlaktewater. Deze overschrijdingen zijn vooral te relateren aan het gebruik van imidaclopridhoudende gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw. Teneinde deze overschrijdingen een halt toe te roepen bracht het Ctgb in 2014 in de toelatingsvoorwaarden van de betreffende middelen een extra eis tot waterzuivering voorafgaande aan lozing aan.

Na 1 jaar bleek uit een eerste rapportage door het CML (mei 2015) van de monitoringsresultaten in het oppervlaktewater dat deze maatregel nog niet tot het gewenste resultaat had geleid. In uw brief aan de Kamer (d.d. 13 januari 2016) heeft u het Ctgb verzocht de toelatingen te

¹ Wil L.M. Tamis, Maarten van 't Zelfde, Martina G. Vijver, 2016. Analyse van imidacloprid in het oppervlaktewater. CML-rapportnummer 190.
NVWA, 2016. Onderzoek naleving voorschriften imidacloprid bevattende gewasbeschermingsmiddelen op glastuinbouwbedrijven, versie 2.0.

heroverwegen. Het Ctgb gaf aan, mede gelet op de datum vanaf welke handhaving van de maatregel van start ging, de onderzochte periode te kort te vinden om vergaande conclusies te trekken.

In de zomer van 2015 werd op verzoek van de toelatinghouder en in het licht van de resultaten van de monitoring, de verkoop van imidaclopridhoudende gewasbeschermingsmiddelen onder gecontroleerde distributie gebracht. Onder dit regime is verkoop slechts mogelijk indien degene die het middel toepast, verklaart ófwel niet te lozen ófwel over een adequate zuiveringsvoorziening te beschikken. In principe ontstaat zo een sluitend systeem van levering en gebruik. De gecontroleerde distributie wordt geborgd door de Stichting CDG.

Monitorings- en nalevingsrapportage 2016

In uw brief aan de Kamer (d.d. 13 januari 2016) meldde u dat u, op verzoek van het Ctgb, het CML opnieuw opdracht zou geven om een vervolg-monitoringsrapportage op te stellen over de periode maart 2015 tot maart 2016. Tevens verzocht u NVWA om een nalevingsrapportage op te stellen, die ook zou ingaan op de handhaving. Beide rapportages werden door u eind mei 2016 voor analyse aan het Ctgb ter beschikking gesteld.

Het Ctgb heeft beide rapportages van CML en NVWA bestudeerd. Daarnaast werd ons door de toelatinghouder een rapportage van Alterra ter beschikking gesteld, met aanvullende monitoringsresultaten. Ook deze rapportage is in de oordeelsvorming door het Ctgb meegenomen.

Zowel het CML- als het Alterra rapport laten over de onderzochte periode een daling zien van de imidaclopridconcentraties ten opzichte van vorige jaren. Deze daling blijkt echter onvoldoende om normoverschrijdingen te voorkomen. De percentages normoverschrijdende meetpunten voor het oppervlaktewater blijven onverminderd hoog.

Daarnaast constateert de NVWA dat er in de periode van onderzoek (2014 – maart 2016) bij geen enkel bedrijf een zuiveringsinstallatie werd aangetroffen die voldeed aan de vereisten op het etiket. De verkoop van imidaclopridhoudende gewasbeschermingsmiddelen in Westland en Oostland blijkt na invoering van het systeem van gecontroleerde distributie wel met 50% te zijn afgenomen. Echter, gezien de bevindingen uit het nalevingsrapport, vindt resterende verkoop plaats aan bedrijven die niet beschikken over de vereiste zuiveringsvoorzieningen.

Conclusies Ctgb

Het Ctgb trekt uit de rapportages de volgende conclusies:

- De toelatingsnorm voor middelen op basis van imidacloprid wordt nog steeds substantieel overschreden.
- De verplichting tot waterzuivering voorafgaande aan lozing op oppervlaktewater of riool heeft niet het beoogde effect: er wordt niet of nauwelijks gezuiverd, terwijl er wel wordt geloosd;
- Het systeem van gecontroleerde distributie is onvoldoende robuust.

Maatregel

Het Ctgb heeft derhalve het besluit genomen om een tijdelijke maatregel op te leggen, zijnde

een voorgenomen verbod op het gebruik van imidaclopridhoudende middelen voor toepassing in de bedekte teelten, indien geen gecertificeerde zuiveringsinstallatie aanwezig is.

Aan deze maatregel is een meldplicht verbonden: de gebruiker maakt aan de Stichting CDG melding van zijn voornemen om het middel toe te passen. Bij de melding overhandigt hij een certificaat van een daartoe gecertificeerde en geaccrediteerde organisatie dat aantoont dat gebruik volgens de eisen van het etiket kan plaatsvinden. Zonder deze melding is het kopen, het op voorraad hebben en het gebruik van deze middelen verboden. Ook de verkoop van middelen op basis van imidacloprid voor toepassing in de bedekte teelt is verboden tenzij deze verloopt via de Stichting CDG.

Het Ctgb is zich ervan bewust dat het opzetten van een sluitend systeem van certificering inspanning en tijd zal vragen van de sector en andere belanghebbenden, niettemin is een dergelijk systeem, gelet op de resultaten tot nu toe, noodzakelijk. Duidelijk moet zijn dat zonder afdoende zuivering van het afvalwater, gebruik van het middel niet toelaatbaar is.

De maatregel is tijdelijk en zal gelden voor 5 jaar, waarna hij van rechtswege vervalft. Deze periode geeft voldoende ruimte voor implementatie en sluit aan bij de tijdlijn van het hoofdlijnenakkoord. Over 5 jaar kan de toelating herleven, tenzij het Ctgb besluit de tijdelijke maatregel te continueren of besluit tot wijziging of intrekking van de toepassing voor de bedekte teelt.

In de omschrijving van de maatregel is voldoende flexibiliteit opgenomen om aan te kunnen sluiten bij de ontwikkelingen die momenteel op het gebied van waterzuivering plaatsvinden (zoals collectieve en mobiele zuiveringsinstallaties, de ontwikkeling van volledig gesloten kassen en overige nieuwe technieken).

Deze maatregel wordt gebaseerd op artikel 44 van Verordening 1107/2009. Er is voorzien in een zienswijzeprocedure zodat belanghebbenden de gelegenheid krijgen om hun standpunt en/of nieuwe informatie naar voren te brengen. De start hiervan is voorzien voor 6 juli.

De verwachting is dat het definitieve besluit in november genomen kan worden, waarna inwerkingtreding is voorzien voor begin 2017.

Met deze maatregel wordt uiteraard allereerst beoogd de belasting van het oppervlaktewater met imidacloprid definitief terug te dringen. Daarnaast wordt verwacht dat door een omkering van de bewijslast (de gebruiker moet actief aantonen dat hij over de vereiste gecertificeerde zuiveringstechniek beschikt) de handhaving eenduidiger en daardoor eenvoudiger wordt.

Naast imidaclopridhoudende gewasbeschermingsmiddelen is nog een aantal andere gewasbeschermingsmiddelen toegelaten met een voorschrift voor waterzuivering op het etiket. Gezien het NVWA-nalevingsrapport kunnen ook deze middelen niet volgens voorschrift worden toegepast. Het College heeft daarom ook voor deze middelen tot een herbeoordeling besloten. Dit traject start vanuit praktische overwegingen later. Daarbij zal elk middel apart worden beoordeeld (maatwerk), zodat rekening gehouden kan worden met de verschillende toelatingsvoorwaarden op het etiket. Per middel zal worden gezien welke maatregel noodzakelijk is.

Ik hoop u met bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

De voorzitter van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden,

Dhr. ir. J.F. de Leeuw

C.c.: Ministerie van Infrastructuur en Milieu t.a.v. Staatssecretaris Mevr. S.A.M. Dijkma